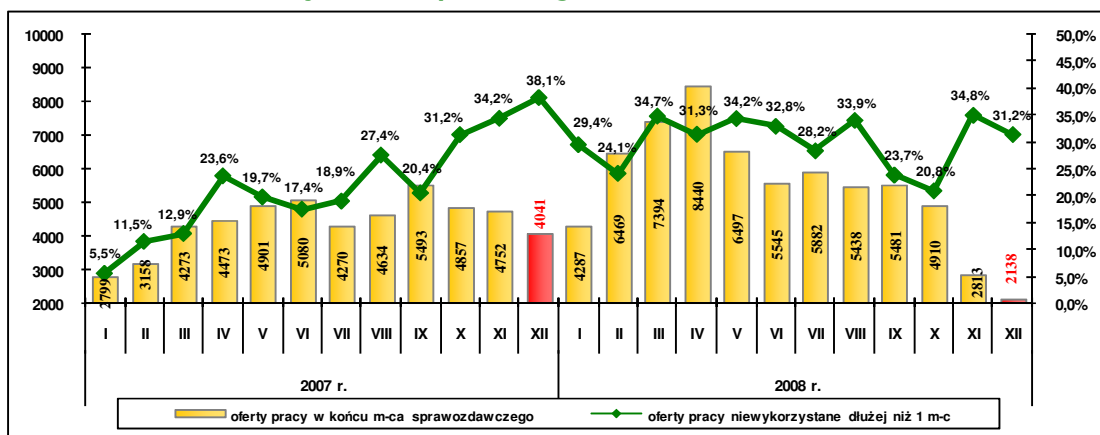

Rynek pracy województwa pomorskiego w 2008 r.

- Spowolnienie gospodarcze odnotowane w kraju jak też następstwa kryzysu finansowego, który dotknął europejskie i światowe rynki, przyniosły skutki w postaci pogorszenia się sytuacji na rynku pracy, zwłaszcza w IV kwartale 2008 r.
- Poziom aktywności gospodarczej w województwie pomorskim jest ściśle skorelowany z koniunkturą w kraju oraz z tendencjami na rynkach europejskich. Pomimo rozprzestrzenienia się w drugiej połowie 2008 roku skutków kryzysu finansowego na polską gospodarkę, wskaźniki rynku pracy dla województwa pomorskiego nadal były lepsze od analogicznych wskaźników dla kraju. W 2008 r. odnotowano wzrost produkcji sprzedanej przemysłu (w cenach stałych) o 8,3% (w kraju o 3,5%) w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego. Również w zakresie produkcji budowlano – montażowej (w cenach bieżących) wystąpił wzrost jej wartości o 25,6%, zwłaszcza wśród przedsiębiorstw wykonujących instalacje budowlane (w kraju wystąpił wzrost o 20,5%). Zarówno przedsiębiorstwa przemysłowe, jak i budowlano – montażowe zanotowały wzrost wydajności pracy wyrażonej wielkością przychodów ze sprzedaży na jednego zatrudnionego.
- W końcu 2008 r. liczba zarejestrowanych przedsiębiorstw wynosiła 240,5 tys. (o 3,3% więcej niż w końcu 2007 r., w kraju o 1,9%). Natomiast przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w 2008 r. ukształtowało się na poziomie 278,3 tys. osób (o 4,0% więcej niż w 2007 r., w kraju więcej o 4,8%), przy średnim miesięcznym wynagrodzeniu brutto 3218,14 zł (101,2% średniej płacy krajowej), które było wyższe o 6,7% od obserwowanego w roku poprzednim (w kraju wyższe o 10,1%). Największy przeciętny wzrost zatrudnienia w porównaniu z 2007 r. w województwie zanotowano w sekcji budownictwo (o 13,1%), obsługa nieruchomości i firm (o 10,2%), hotele i restauracje (o 9,2%), natomiast płace najszybciej rosły w górnictwie (o 21,9%), obsłudze nieruchomości i firm (o 12,5%), wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz i wodę (o 12,2%) oraz budownictwie (o 11,6%).
- W grupie wiekowej 15 lat i więcej w IV kwartale 2008 r. wskaźnik zatrudnienia¹ w województwie pomorskim (liczony według metodologii BAEL) wzrósł w porównaniu do roku wcześniejszego o 3,5 pkt proc. (najwyższy wzrost w kraju) i wyniósł 51,9%. Wskaźnik zatrudnienia dla Polski w IV kwartale 2008 r. wyniósł 51,0%.
- W 2008 r. pracodawcy zgłosili do powiatowych urzędów pracy województwa pomorskiego 86,7 tys. ofert pracy (o 9,4 tys. ofert, tj. o 9,7% mniej niż w 2007 r.). Jednocześnie towarzyszył temu wzrost liczby rejestrujących się bezrobotnych (o 1,6 tys. osób, tj. o 1,2%), których zarejestrowało się 138,2 tys. osób. W czwartym kwartale 2008 r. liczba zgłoszonych do PUP ofert pracy wyniosła 15,1 tys. ofert, tj. o 4,7 tys., (o 23,6%) mniej niż w analogicznym okresie 2007 r. Liczba rejestrujących się bezrobotnych w czwartym kwartale 2008 r. była o 4,6 tys. osób, tj. o 13,1% wyższa niż w porównywalnym okresie roku wcześniejszego i wynosiła 40,0 tys. osób.
- W czwartym kwartale 2008 r. obserwowany był zdecydowany spadek liczby ofert pracy, które pozostały w dyspozycji powiatowych urzędów pracy w końcu miesiąca, przy jednoczesnym wysokim udziale ofert pracy niewykorzystanych dłużej niż 1 miesiąc. W powiatach województwa, największy udział ofert pracy niewykorzystanych dłużej niż 1 miesiąc, odnotowano w powiecie nowodworskim (w październiku 2008 r. ponad 50%, w listopadzie i grudniu ponad 80%) oraz człuchowskim (w październiku ponad 70%, w listopadzie i grudniu ponad 50%). Jednocześnie powiaty te charakteryzowały się najwyższą stopą bezrobocia w województwie.

Oferty pracy będące w dyspozycji powiatowych urzędów pracy województwa pomorskiego w latach 2007 - 2008

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań statystycznych rynku pracy MPiPS-01.

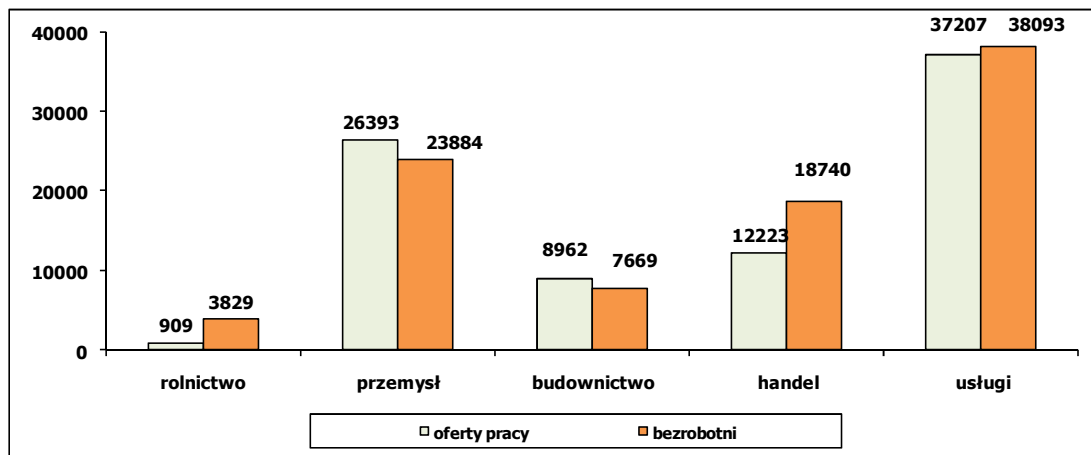
¹ wskaźnik zatrudnienia - procentowy udział pracujących w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej.

- Potrzeby kadrowe nadal były zaspokajane m. in. poprzez krótkoterminowe zatrudnianie cudzoziemców pochodzących z państw graniczących z Polską, tj. Ukrainy, Białorusi i Federacji Rosyjskiej, bez obowiązku uzyskiwania zezwolenia na pracę. W 2008 r. pracodawcy złożyli w powiatowych urzędach pracy województwa pomorskiego 4,9 tys. oświadczeń o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcom (w tym 4,0 tys., tj. prawie 83% z Ukrainy); najwięcej w przemyśle (33,4% wszystkich zgłoszeń) oraz w budownictwie i pokrewnych (26,7%).

W czwartym kwartale 2008 r. liczba złożonych do PUP oświadczeń o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcom wyniosła 1,2 tys. i była to wielkość porównywalna do wcześniejszych kwartałów. Również struktura składanych oświadczeń ze względu na kraj pochodzenia cudzoziemców i sektor działalności potencjalnego pracodawcy była analogiczna do tej obserwowanej we wcześniejszych kwartałach.

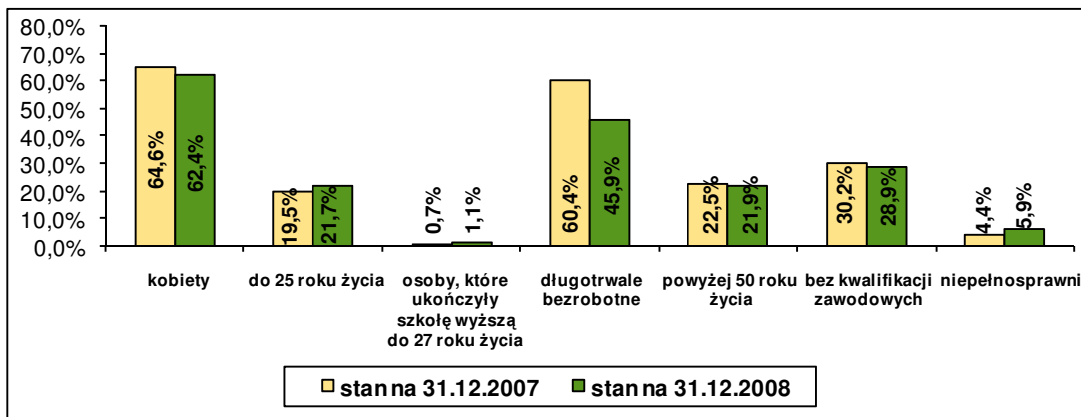
- W 2008 r. najwięcej ofert pracy (prawie 60%) zgłoszono w handlu i usługach. W podziale na sekcje PKD najwięcej ofert zgłoszono w przetwórstwie przemysłowym, w handlu i naprawach, administracji publicznej, obsłudze nieruchomości i firm oraz budownictwie (w sumie ok. 80% ogółu ofert). Należy zwrócić uwagę, że w sekcjach tych (z wyjątkiem handlu i napraw) występowały niedobory kadrowe, tj. przewaga liczby ofert nad liczbą rejestrujących się bezrobotnych.

Bezrobotni i oferty pracy według sektorów ekonomicznych w województwie pomorskim w 2008 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badań rynku pracy MPIPS – 01 zał. 2.

- W czwartym kwartale 2008 r. zatrzymała się tendencja spadkowa liczby bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa pomorskiego. Od listopada ub. r. obserwowany jest wzrost liczby bezrobotnych, co przełożyło się na wzrost stopy bezrobocia. Porównując natomiast dane z końca roku 2008 i 2007 województwo pomorskie wypada korzystnie na tle kraju. W grudniu 2008 r. liczba bezrobotnych wyniosła 67,8 tys. osób i w porównaniu do wielkości z końca grudnia 2007 r. była niższa o 19,1 tys. osób, tj. o 22,0% (w kraju o 15,6%) - za województwem śląskim najwyższa dynamika spadku. Stopa bezrobocia ukształtowała się na poziomie 8,4%, w stosunku do grudnia 2007 r. spadła o 2,3 pkt proc. – był to drugi co do wielkości spadek w kraju, za województwem zachodniopomorskim.
- Na wzrost liczby bezrobotnych w województwie pod koniec 2008 r. wpłynęły większe niż w latach wcześniejszych redukcje zatrudnienia przez przedsiębiorstwa województwa ze względu na pogorszenie się ich sytuacji ekonomicznej. W 2008 r. z przyczyn dotyczących zakładu pracy zwolniono 1054 osoby (tylko w IV kwartale zwolniono 459 osób), podczas gdy w 2007 r. zwolniono 580 osób (w IV kwartale 2007 r. – 211 osób).
- Podobnie jak we wcześniejszych okresach, w 2008 r. występowały dysproporcje w poziomie aktywności gospodarczej wewnątrz województwa. Ma to swoje odzwierciedlenie także w dużym zróżnicowaniu terytorialnym stopy bezrobocia. Najniższy poziom stopy bezrobocia obserwowano w Trójmieście (w końcu grudnia 2008 r.: Sopot 1,9%, Gdynia 2,2%, Gdańsk 2,5%), najwyższy w powiecie nowodworskim (22,9%).
- Korzystne zmiany na rynku pracy obserwowane w 2008 r. (pomimo odwrócenia tendencji w czwartym kwartale) objęły większość grup bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy. W 2008 r. największy spadek liczby bezrobotnych wystąpił wśród długotrwale bezrobotnych (o 40,7%), bezrobotnych bez wykształcenia średniego (o 25,7%), bez kwalifikacji zawodowych (o 25,4%) oraz bezrobotnych powyżej 50 roku życia (o 23,9%). Duży spadek odnotowano również wśród kobiet (o 24,7%). Wobec tego udział bezrobotnych powyższych kategorii w liczbie bezrobotnych ogółem zmniejszył się. Wzrost liczby bezrobotnych odnotowany wśród osób, które ukończyły szkoły wyższe do 27 roku życia wskazuje, że coraz trudniej jest znaleźć pracę absolwentom studiów wyższych. Należy jednakże zwrócić uwagę, że nadal bardzo wysoki udział w ogóle bezrobotnych stanowią bezrobotne kobiety 62,4%, osoby bez wykształcenia średniego 60,6%, zamieszkałe na wsi 47,8% oraz długotrwale bezrobotni 45,9%.

Udział wybranych kategorii bezrobotnych w liczbie bezrobotnych ogółem w 2007 i 2008 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań statystycznych rynku pracy MPIPS-01.

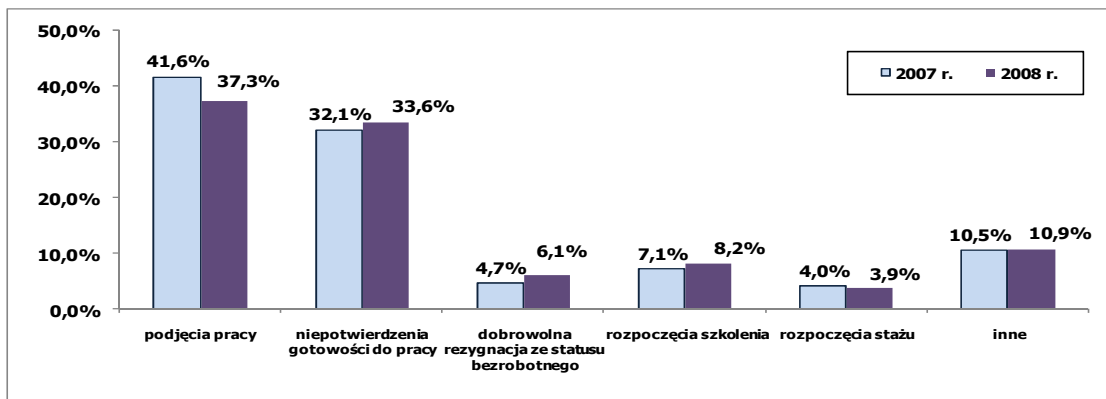
Wybrane kategorie bezrobotnych w 2007 i 2008 r.

Wybrane kategorie osób bezrobotnych	Liczba bezrobotnych		Wzrost/spadek		Udział w liczbie bezrobotnych ogółem		Różnica udziałów pkt proc.
	31.12.2007 r.	30.12.2008 r.	liczba	%	31.12.2007 r.	30.12.2008 r.	
kobiety	56167	42304	-13863	-24,7%	64,6%	62,4%	-2,2
do 25 roku życia	16987	14704	-2283	-13,4%	19,5%	21,7%	2,2
które ukończyły szkołę wyższą, do 27 roku życia	639	755	116	18,2%	0,7%	1,1%	0,4
długotrwale bezrobotne	52468	31106	-21362	-40,7%	60,4%	45,9%	-14,5
powyżej 50 roku życia	19545	14871	-4674	-23,9%	22,5%	21,9%	-0,6
bez kwalifikacji zawodowych	26283	19607	-6676	-25,4%	30,2%	28,9%	-1,3
niepełnosprawni	3855	3985	130	3,4%	4,4%	5,9%	1,5
bez wykształcenia średniego	55277	41088	-14189	-25,7%	63,6%	60,6%	-3,0
kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	x	8253	x	x	x	12,2%	12,2
bez doświadczenia zawodowego	x	14545	x	x	x	21,5%	x
samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia	x	7225	x	x	x	10,7%	x
które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia	x	825	x	x	x	1,2%	x
Liczba bezrobotnych ogółem	86 904	67771	-19133	-22,0%	x	100,0%	x

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań statystycznych rynku pracy MPIPS-01.

- Urzędy pracy województwa pomorskiego zarejestrowały w ciągu 12 miesięcy 2008 r. 138,2 tys. bezrobotnych, tj. o 1,6 tys. osób (o 1,2%) więcej niż w 2007 r. Na wzrost liczby rejestrujących się bezrobotnych miał wpływ wzrost rejestrujących się bezrobotnych po raz kolejny o 1,8 tys. osób (o 1,6%). Z ewidencji bezrobotnych w 2008 r. wyłączono 157,3 tys. osób, tj. o 18,3 tys. osób (o 10,4%) mniej niż w 2007 r., na co miał wpływ przede wszystkim spadek wyłączeń z tytułu podjęcia pracy o 14,3 tys. osób (o 19,5%). Wyłączenia z ewidencji z powodu podjęcia pracy wynosiły 58,7 tys. osób (37,3% wyłączeń ogółem). Drugim pod względem wielkości powodem wyłączeń z ewidencji były niepotwierdzenia gotowości do pracy – 52,9 tys. osób (33,6% wyłączeń ogółem). Wartość wskaźnika fluktuacji w 2008 r. wyniosła 114%, tzn. ubyło o 14% więcej bezrobotnych niż przybyło w ewidencji bezrobotnych (w analogicznym okresie 2007 roku strumień odpływu był prawie o 29% większy niż napływu, czyli zasób bezrobocia charakteryzował się dwukrotnie większą płynnością).
 W 2008 r. zmieniła się struktura wyłączeń z ewidencji bezrobotnych, wzrósł udział wyłączeń z powodu niepotwierdzenia gotowości do pracy, dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego i rozpoczęcia szkolenia, przy jednoczesnym spadku udziału z tytułu podjęcia pracy i rozpoczęcia stażu.
- W 2008 r. osoby bezrobotne aktywizowane były przede wszystkim poprzez szkolenia (12,9 tys. wyłączeń z ewidencji bezrobotnych), staże (6,1 tys. wyłączeń), prace społecznie użyteczne (4,8 tys. wyłączeń), prace interwencyjne (3,7 tys. wyłączeń) oraz podjęcia działalności gospodarczej (3,3 tys. wyłączeń).

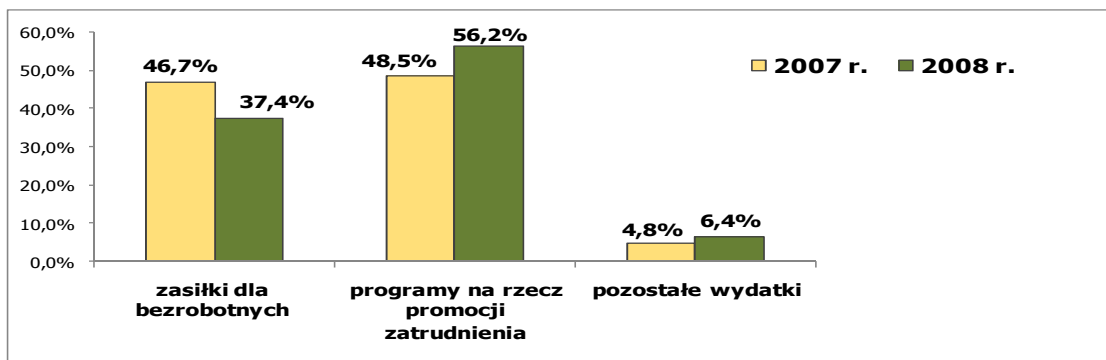
Struktura wyłączeń z ewidencji bezrobotnych według przyczyn w 2007 i 2008 roku w województwie pomorskim

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań statystycznych rynku pracy MPIPS-01.

- W roku 2008 wydatki z Funduszu Pracy realizowane przez urzędy pracy województwa pomorskiego wyniosły 285 790,2 tys. zł (wydatki powiatowych i wojewódzkiego urzędu pracy) i zmniejszyły się o 35 952,2 tys. zł, tj. o 11,2% wobec poprzedniego roku. Zmniejszenie wydatków wynikało przede wszystkim ze spadku wydatków na zasiłki dla osób bezrobotnych o 43 422,0 tys. zł, tj. o 28,9%. Wydatki na zasiłki stanowiły 37,4% wydatków ogółem (wobec 46,7% w roku 2007). W tym samym czasie wydatki na formy aktywne wyniosły 160 522,7 tys. zł i zwiększyły się o 4 390,1 tys. zł, tj. o 2,8%, stanowiąc 56,2% wszystkich wydatków Funduszu Pracy (w 2007 r. – 48,5%). Wyraźnie nastąpiło zatem przesunięcie wydatków Funduszu Pracy z celów pasywnych w stronę celów aktywnych.

Struktura wydatków Funduszu Pracy w latach 2007-2008 na działania realizowane przez urzędy pracy województwa pomorskiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych sprawozdania o przychodach i wydatkach Funduszu Pracy MPIPS-02.

